

scientia et securitas

RENDAHAGYÓ SZERKESZTŐBIZOTTSÁGI ÜLÉS

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

Időpont: 2025. június 26. (csütörtök), 10.00 – 14.30
Helyszín: Belügyminisztérium Tudománysztratégiai és -koordinációs Főosztály
2090 Remeteszőlős Nagykovácsi út 3. szám alatti Rendőrségi Oktatási és Kiképző
Központ Rendőrképző Akadémia objektuma

Célok

A Belügyi Tudományos Tanács és a Doktoranduszok Országos Szövetsége által 2020. évben nyílt hozzáférésű (Open Access), online elérhető tudományos folyóiratot alapított *Scientia et Securitas* (a továbbiakban: Folyóirat) címmel. A Folyóirat szerkesztősége immár negyedik alkalommal rendezte meg rendhagyó szerkesztőbizottsági ülését, piknik formájában. Az évente ismétlődő szabadtéri esemény konkrét célja, hogy az ülés napirendi pontjait követően a Folyóirat kiadásában kulcsszerepet betöltő személyek személyesen és kötetlen formában is találkozassanak, egyeztethessenek.

A résztvevők köre

A nemzetközileg is elismert szerkesztőbizottsági tagok mellett az eseményen részt vettek a *Scientia et Securitas* folyóirat alapítóinak képviselői és a folyóirat magas színvonalú megjelenésében oroszlánrészt vállaló Akadémiai Kiadó könyv- és folyóiratkiadási vezetője, valamint a Folyóirat küldetéséhez, multidiszciplináris fókuszú, a biztonság széles körűen értelmezett jelenségében hazánkban kulcsszerepet betöltő intézmények vezető beosztású képviselői, akik előadásukkal megtisztelték az eseményt, s nem utolsó sorban meghívást kaptak a Doktoranduszok Országos Szövetsége tudományos osztályok elnökei.

Előadók



Csépe Valéria professzor asszony. Majd köszönetét fejezte ki a Folyóirat megjelenésében kulcsszerepet betöltő személyeknek.

Az esemény házigazdája Sabjanics István, a Folyóirat felelős szerkesztője, a Belügyi Tudományos Tanács ügyvezető alelnöke köszöntötte a megjelenteket.

Röviden ismertette a Folyóirat 2024. év eredményeit és a 2025. év célkitűzéseit, melyek közül kiemelte a Folyóirat alapító főszerkesztője, a 2023. évben elhunyt Németh Tamás akadémikus úr tudományos-szakmai örökségének emléket állító különszámot. Az *Tudományos iránytű – az elemek és az ember In memoriam Németh Tamás* című emlékkötet vendégszerkesztője

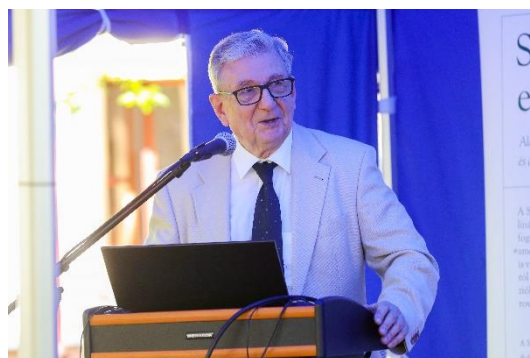
A köszöntőt követően **Szives Márton** Pro Arte Aranyéremmel kitüntetett művész, zeneszerző ütőhangszeres produkciója színesítette a rendezvényt. Az előadás az emberiség legősbibbi problémáját tematizálta: az ember Istennek hiszi magát, de ha berepül egy légy a szobájába, azt képtelen elkapni.



A zeneművészeti előadást követően **Bokor József** professzor úr, az **MTA rendes tagja**, a Folyóirat főszerkesztője, a HUN-REN Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet tudományos igazgatója osztotta meg főszerkesztői gondolatait a résztvevőkkel. Röviden ismertette folyóirat-szerkesztői tapasztalatait, továbbá a Folyóirat tudományos tevékenységének területét és központi tématerületének, a biztonság kérdéskörének megőrzésére és bővítésére irányuló törekvéseit.

Méltatta a korábbi, tematikus számok megjelentetését. Töretlenül a tervek sorában említette a folyóirat nemzetközi szintén való megjelenését és a tudományos minősítés javításaként a Q3-as besorolási szint elérését. Záró gondolataiban kitért az űrkutatás magyar vonatkozásaival kapcsolatos időszerű kérdésekre.

Maróth Miklós professzor úr, az **MTA rendes tagja**, az Avicenna Közel-Keleti Kutatások Intézet igazgatója *Arisztotelész tanítása a helyről* címmel tartott előadást, amelyben részint kozmoszról, részint a hely és idő filozófiai kategóriáiról beszélt, majd pedig ezek kapcsolatára tért ki. Arisztotelész érdeklődésének homlokterében az univerzum mozgásának eredete állt. Felfogása szerint szükségszerűen léteznie kell egy olyan – nem anyagi természetű, értelemmel bíró – mozgatónak, amely a rendszeren kívül van, s amely maga nem mozog. A hely feltételezi a dolgokat, ugyanis a köztük lévő viszony maga a hely, s ez a dolgok mozgása nélkül is változhat a körülmények módosulása esetén. Az idő pedig nem más, mint a változások egymásutánja. Az univerzumon kívül nincs hely, csak űr, és az idő is csak az univerzumon belül létezik. Az univerzumon kívül létező értelem ennél fogva örök, mert nincs változás, nincs idő. Így kapcsolódik össze a kozmosz és az arisztotelészi hely fogalma. Professzor úr epilógusában kitért egyfelől arra, hogy a középkorban e mozdulatlan mozgatót az Isten fogalmának feleltették meg: a rendszeren kívül van, örökkévaló s a rendszer mozgása tőle függ. Másfelől felvázolta, hogy az ókori elképzelések alapján az univerzum tulajdonságok nélküli anyagból jött létre, s ez szemben állt a középkori keresztény tanítással. Az ellentmondás feloldását Aquinói Szent Tamás adta meg, aki szerint a semmiből való teremtes ténye nem feltételezi szükségszerűen az anyag hiányát, pusztán az előzmény hiányát mutatja. Tudományelméleti szempontból mindez tökéletesen megfeleltethető az ősrobbanás koncepciójával, ennél fogva az arisztotelészi világkép az Aquinói Szent Tamás-i olvasat révén elvezet a modernitás világképéhez.

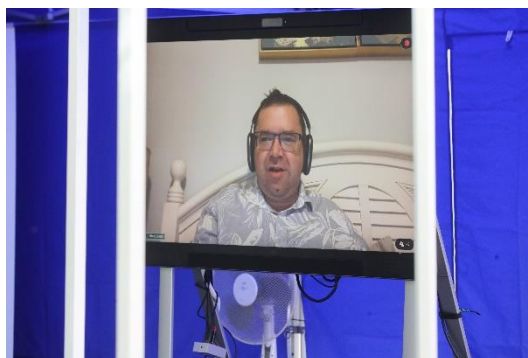




Düll Andrea professzor asszony, az MTA doktora a planetáris egészség és a környezetpszichológia kapcsolatáról beszélt előadásában. Bemutatta az ember és a környezet közötti kölcsönhatást, „tranzakciót”, és érdekes példákon keresztül szemléltette: mikro-, mezo- és makroszinten, ahol mindig az ember van a középpontban. A pszichológia tudományát hívta segítségül a társadalmi, környezeti és gazdasági hatások jobb megértéséhez. Hangsúlyozta, hogy planetáris szinten, többféle megoldási módban

kell gondolkodnunk, homogén módon nem látjuk át a társas ökológiai modellt és annak komplexitását. Ha egészséges a környezet, akkor az ember is egészséges benne. A globális kihívások – többek között a klímaváltozás – kihatnak a mentális egészségre, pozitív érzelmi élményeket vagy negatív szorongást okozva. Az emberi észlelés szintje, a mezozint az, ahol a különböző kultúrák különböző módon látják a környezetüket. Az agyi háttéraktivitási szint nagy része a környezetből származik. Ahol a környezet támogató, ahol van „helykötődés”, ott van érzelmi kötelék, s ez kihat az egészségre is. Az öregedés folyamata is évekkal lelassulhat, ha ez az egyensúly megvan ember és környezete között.

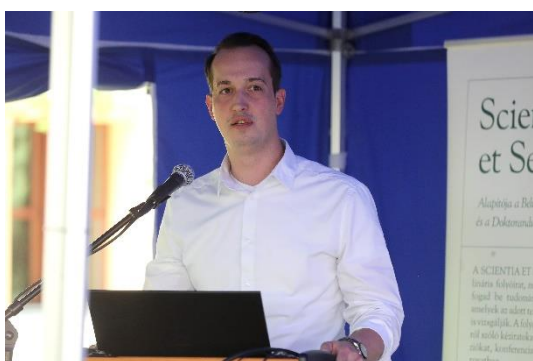
Kiss L. László professzor úr, az MTA rendes tagja, a HUN-REN Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont főigazgatója online kapcsolódott be a rendezvénybe Floridából, így tartotta meg a bolygóvédelem aktuális kérdéseiről tartott izgalmas előadását. A közelmúltban Fokvárosban e témában megrendezett konferencia eredményeit mutatta be. Hangsúlyozta, hogy Magyarország „nagyhatalom” a kisbolygók megtalálásában. A Piszkestetői Obszervatóriumban szimulációkat végeznek, amelyből a kisbolygók becsapódási esélyeit és dátumait prognosztizálják egészen 2042-ig. A kisbolygók jövőjét komolyan kell venni, mert becsapódásuk komoly veszélyt jelent az emberiségre és a Földre. Professzor úr felhívta a figyelmet a regionális összefogás fontosságára – azon túl, hogy egy globális jelenséggel állunk szemben.



A felkért előadók sorában tisztelhattuk **Csépe Valéria** professzor asszonyt, az MTA rendes tagját, aki kitűnő előadását a tér, idő, technológia, reziliencia tematika köré fűzte. Professzor asszony Immanuel Kant munkásságára reflektált, valamint bemutatta az egocentrikus és allocentrikus tereket, az ember helyét, továbbá kiemelte, hogy a tudományterületeknek és kultúráknak szorosan együtt kell működniük, hogy a komplex kérdéseket megértsük. A pszichológia, a high-tech idegtudomány, az emberi agy és az AI kombinációja esszenciális, az ember rugalmas

alkalmazkodása pedig elengedhetetlen a gyorsan változó tudományos trendekhez. Az agy egy csodálatos számítógép, de van, amiben az AI hatékonyabb.

Az előadások sorát **Palkovics László professzor úr, az MTA rendes tagja**, mesterséges intelligenciáért felelős kormánybiztos zárta. Fókuszban az AI kihívásai voltak. Kormánybiztos úr vázolta a globális helyzetképet, amelyet hatalmas nemzetközi ambíciók és különböző kulturális-tudományos megközelítések mozgatnak. Hazánk élen jár, 2020-ban az első AI-stratégiát mi hoztuk létre Európában, majd ezt követte az AI Act. Beszélt az AI biztonsági kihívásairól, a védelmi ipar trendjeiről, a drónok fontosságáról és azok hatékony alkalmazásáról, valamint kiemelte a humanoid robotok fejlesztését.



Az előadásokat követően **Molnár Dániel úr**, a Doktoranduszok Országos Szövetsége elnöke zárta. Zárszóként röviden megköszönte a résztvevők jelenlétét és megtisztelő figyelmét.

Az elhangzott gondolatok értékes útravalóként szolgálnak a szerkesztőbizottság, valamint a szerkesztőség részére, a *Scientia et Securitas* folyóirat jövőjét illetően, amelyek előrevetítik az elkövetkező időszak Folyóirattal kapcsolatos teendőit. A biztonság és tudomány kapcsolatának hangsúlyozása, jelentőségének kiemelése a jövő szempontjából elengedhetetlen. Az interdiszciplináris folyóirat többek között ehhez kíván „háttéranyagot” biztosítani a döntéshozók számára is.

A napirendi pontokat követően a kötetlen beszélgetések keretében további ötletek, felajánlások hangoztak a Folyóirat jövőt illetően. A szerkesztőség határozott célkitűzése, hogy az esemény megrendezése évről évre hagyományteremtő módon, hatékonyan szolgálja a *Scientia et Securitas* folyóirat fejlődését.



Budapest, 2025. július 2.